Lieta Nr.670006816
SKA-1053/2016

L Ē M U M S

Rīgā 2016.gada 31.maijā

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesnesis A.Guļāns
tiesnese Dz.Amerika
tiesnese V.Kakste

rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2016.gada 5.aprīļa lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] Maksātnespējas administrācijas direktors iekļāva pieteicēju – maksātnespējas procesa administratoru /pers. A/ – valsts amatpersonu sarakstā. Pieteicējs, uzskatot, ka izdots konstatējošs administratīvais akts, vērsās Tieslietu ministrijā, lai to apstrīdētu. Tieslietu ministrija atzina, ka valsts amatpersonu saraksta sastādīšana un pieteicēja iekļaušana tajā ir vienkārša valsts pārvaldes darbība, kas nerada pieteicējam tiesiskas vai faktiskas sekas.

Nepiekrītot Tieslietu ministrijas atbildei, pieteicējs vērsās tiesā.

[2] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2016.gada 5.aprīļa lēmumu pieteikumu atteikts pieņemt, jo tas nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā. Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicēja iekļaušana Valsts ieņēmumu dienestam iesniedzamā valsts amatpersonu sarakstā nav radījusi viņam tiesiskas sekas. Valsts amatpersonas statuss maksātnespējas procesa administratoram noteikts likumā, proti, maksātnespējas procesa administratori pielīdzināti valsts amatpersonām ar Maksātnespējas likuma 9.panta pirmo daļu un likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 4.panta pirmās daļas 26.punktu. Satversmes tiesas 2015.gada 21.decembra spriedums lietā Nr.2015?03?01 attiecas tikai uz tiem maksātnespējas procesa administratoriem, kuri vienlaikus ir advokāti. Tā kā pieteicējs nav advokāts, attiecībā uz viņu minētās tiesību normas ir spēkā.

[2.2] Pieteicējs, atsaucoties uz judikatūras atziņām, uzskata, ka valsts amatpersonu saraksta sastādīšana un personas iekļaušana tajā atzīstama par konstatējošu administratīvo aktu. Tomēr pieteicēja minētajās lietās bija strīds, vai personu ieņemamais amats atbilst valsts amatpersonas statusam. Izskatāmajā lietā šāda strīda nav. Amata atbilstība valsts amatpersonas statusam ir skaidri noteikta likumā, šis statuss nav jāsecina no amata pienākumiem.

[2.3] Likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 20.panta piektajā daļā ir noteikts, ka publiskas personas institūcijas vadītājam vai viņa pilnvarotai personai ir pienākums šajā likumā un Ministru kabineta noteiktajā kārtībā nodrošināt, lai tiktu sastādīti un 15 dienu laikā elektroniskā veidā Valsts ieņēmumu dienestā iesniegti valsts amatpersonu saraksti un to grozījumi, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmu. Šā panta 5.[1]daļā noteikts, ka attiecībā uz šā likuma 4.panta pirmās daļas 26.punktā minētajām valsts amatpersonām šo amatpersonu sarakstu un tajos izdarīto grozījumu iesniegšanu nodrošina Maksātnespējas administrācijas direktors.

Maksātnespējas administrācijas direktors, iesniedzot valsts amatpersonu sarakstu Valsts ieņēmumu dienestam, nekonstatē, vai konkrētai personai ir valsts amatpersonas statuss. Tas jau ir noteikts likumā. Šādā gadījumā viena iestāde tikai nodod informāciju otrai iestādei par to, ka konkrēta persona ieņem attiecīgu amatu un līdz ar to ir amatpersona. Informācijas sagatavošana un apmaiņa starp iestādēm tiesību normās noteiktajos gadījumos un apmērā ir vienkārša valsts pārvaldes iestādes darbība, kas nav ne administratīvais akts, ne faktiskā rīcība.

[3] Pieteicējs iesniedza blakus sūdzību par tiesneša lēmumu. Blakus sūdzībā norādīts, ka pieteicēja iekļaušana valsts amatpersonu sarakstā radīja viņam tiesiskas un faktiskas sekas. Valsts ieņēmumu dienests, vērtējot pienākumu iesniegt deklarācijas, vadās no tam iesniegtajiem valsts amatpersonu sarakstiem, tādējādi no iekļaušanas sarakstā ir atkarīgs pieteicēja pienākums iesniegt deklarāciju. Arī Maksātnespējas administrācija un Tieslietu ministrija pieteicēja iekļaušanu sarakstā sākotnēji atzinušas par konstatējošu administratīvo aktu. Tiesnesis nav ņēmis vērā Augstākās tiesas atziņas 2007.gada 4.janvāra spriedumā lietā Nr.SKA-10/2007 un 2008.gada 14.novembra spriedumā lietā Nr.SKA?512/2008. Kā arī pieteicējs nevar aizsargāt savas aizskartās tiesības tiesā. Tas, ka augstāka iestāde kļūdaini atteicās izskatīt pēc būtības apstrīdēšanas iesniegumu, nav pamats, lai ierobežotu personas tiesības uz tiesas aizsardzību. Turklāt jautājums par maksātnespējas procesa administratoru iekļaušanu valsts amatpersonu sarakstā tiesisko dabu ir komplicēts un var tikt izvērtēts, tikai izskatot lietu pēc būtības.

Motīvu daļa

[4] Augstākā tiesa atzīst par pareizu pirmās instances tiesas tiesneša lēmuma motivāciju un atbilstoši Administratīvā procesa likuma 286.panta trešajai daļai pievienojas tai.

[5] Nav pamatoti blakus sūdzības argumenti par judikatūras piemērošanu. Tiesneša lēmumā pareizi un saprotami izskaidrots, kāpēc pieteicēja minētās atziņas nav piemērojamas attiecībā uz pieteicēja situāciju.

[6] Valsts amatpersonas statuss maksātnespējas procesa administratoriem ir noteikts ar likumu. Tieši no šī apstākļa arī izriet maksātnespējas procesa administratoru kā valsts amatpersonu tiesiskie pienākumi (tostarp attiecībās ar Valsts ieņēmumu dienestu). Augstākā tiesa jau 2016.gada

17.maija lēmumā lietā Nr.SKA-1037/2016 atzina, ka valsts amatpersonām likumā noteiktie pienākumi tām ir saistoši neatkarīgi no šo personu iekļaušanas iestādes apkopotā amatpersonu sarakstā. Valsts ieņēmumu dienestam nav šķēršļu piemērot ar likumu definētai valsts amatpersonai atbildību par deklarācijas neiesniegšanu arī tad, ja persona neatrodas šādā sarakstā. Savukārt maksātnespējas procesa administratora tiesiskā statusa problēmjautājumi nevar ietekmēt saraksta tiesisko dabu (*sk. lēmuma 6.punktu*).

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 1.punktu, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments

n o l ē m a

Atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2016.gada 5.aprīļa lēmumu, bet /pers. A/ blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis A.Guļāns

Tiesnese Dz.Amerika

Tiesnese V.Kakste